

Vorbemerkung:

Der folgende Text soll in angemessenes Deutsch übersetzt und durch die Beantwortung der unter II. gestellten Aufgaben sprachlich erläutert werden.

I. Übersetzung

Philiskos tröstet den verbannten Cicero.

- καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά· ἀποχρῆν τε γὰρ ἀνθρώπῳ πρὸς
 εὐδαιμονίαν τὸ τὰ ἀρκούντα κεκτηῖσθαι καὶ μηδενὸς ὧν τὸ σῶμα
 χρῆζει προσδεῖσθαι νομίζω, καὶ πᾶν τὸ περιττὸν καὶ φροντίδας καὶ
 πράγματα καὶ φθόνους ἔχειν ἡγοῦμαι. ἐπειδὴ δὲ ἐρησθε ὅτι οὐ-
 5 δεμια ἀπόλαυσις τῶν τοῦ σώματος ἀγαθῶν ἐστίν, ἂν μὴ καὶ τὰ
 τῆς ψυχῆς προσυπάρχη τινί, ἐστὶ μὲν ἀληθῆς ὁ λόγος (ἀδύνατον
 γὰρ, κακῶς αὐτῆς ἐχούσης, μὴ οὐ καὶ τοῦτ' αὐτῇ συννοσεῖν), ἐγὼ
 μέντοι πολλῶ ῥᾶον οἴομαι εἶναι τῆς εὐεξίας τῆς γνώμης ἐπιμελη-
 10 θῆναι τινὶ ἢ τῆς τοῦ σώματος. τοῦτο μὲν γὰρ, ἅτε καὶ σάρκινον
 τοῦ δαιμονίου δεῖται· ἐκείνη δὲ δὴ, οἷα θειοτέρας φύσεως οὖσα,
 καὶ θυθμιζέσθαι καὶ νοουθετεῖσθαι ῥαδίως δύναται. οὐκοῦν κἀν-
 ταῦθα ἴδωμεν τί τέ σοι τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀπέστη, καὶ τί
 | τῶν κακῶν προσγενόμενον οὐκ ἂν ἀποτριψαίμεθα. ὁρῶ τοίνυν
 15 ἔγωγε πρῶτον μὲν φρονιμώτατόν σε ἀνθρώπων ὄντα· τεκμήριον
 δὲ ὅτι πλείστα μὲν καὶ τὴν βουλήν καὶ τὸν δῆμον, ἐν οἷς συνεβού-
 λευσάς τι αὐτοῖς, ἐπεισας, πλείστα δὲ καὶ τοὺς ἰδιώτας, ἐν οἷς συν-
 ηγόρησάς σφισιν, ὠφέλησας· ἔπειτα δὲ καὶ δικαιοτάτον· πανταχοῦ
 γοῦν ὑπὲρ τε τῆς πατρίδος καὶ τῶν φίλων ἀνταγωνιζόμενος τοῖς
 20 ἐπιβουλεύουσιν αὐτοῖς ἐξήτασαι· καὶ αὐτὰ γε ταῦτα ἂν ἴδῃς πέπονθας,
 οὐ δι' ἄλλο τι συμβέβηκε σοὶ ἢ ὅτι πᾶνθ' ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς
 πολιτείας καὶ λέγων καὶ πράττων διετέλεις. καὶ μὴν ὅτι καὶ σωφρο-
 σύνης ἐς τὰ πρῶτα ἀνήκεις, αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμά σου δηλοῖ· οὐ γὰρ
 οἷόν τ' ἐστὶ δουλεύοντά τινα ταῖς τοῦ σώματος ἡδοναῖς ἐν μέσῳ τε
 25 αἰε φανέσθαι καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀναστρέφεσθαι, μαρτύρια τὰ ἡμερῖνὰ
 ἔργα τῶν νυκτερινῶν ποιούμενον. οὕτω δὲ δὴ τούτων ἐχόντων ἐγὼ
 μὲν σε καὶ ἀνδρείοτατον ᾤμην εἶναι, τοσαύτη μὲν ῥώμη διανοίας
 τοσαύτη δὲ καὶ ἰσχύι λόγων χρώμενον· σὺ δέ, ὡς εἰκας, αὐτὸς ἐαν-
 30 σας, παρήρησαι τι τοῦ σφόδρα ἀνδρείου. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εὐθύς
 ἀπολήψῃ· τοιούτων δὲ τῶν κατὰ σέ δντων, καὶ εἴ μὲν ἦγοντος τοῦ
 σώματος εἴ δὲ καὶ τῆς ψυχῆς, οὐχ ὁρῶ τί τὸ λυποῦν ἐστὶ σε."

II. Sprachliche Erläuterungen

1. Erklären Sie die unterschiedliche Bildung der Superlative φρονιμώτατον (Z.15) und δικαιοτάτον (Z.18)!
2. λέγων διετέλεις: Beschreiben Sie die wechselseitige Funktion der grammatischen Formen und nennen Sie einen vergleichbaren Ausdruck (Z.22)!
3. Bestimmen Sie die möglichen Formen von ἐξήτασαι (Z.20)!